מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין את סיפורו של לואי ברייל ואת תהליך יצירת כתב ברייל
- לזהות פרטים מרכזיים מהטקסט
- לתרגל הבנת רצף אירועים וטרמינולוגיה הקשורה לכתב ברייל

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א׳ – הבנת הנקרא

1. ג – נפצע בעינו בבית המלאכה של אביו כשהיה בן שלוש
2. ב – שש
3. ב – בבית ספר מיוחד לעיוורים בפריז
4. ב – הם היו כבדים, יקרים והקריאה בהם הייתה איטית
5. ג – עשרים

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. נכון – הכתב נקרא על שם לואי ברייל שיצר אותו
2. לא נכון – הוא נפצע בעינו בגיל שלוש ואיבד את הראייה אחר כך
3. נכון – כך מתואר התא בטקסט
4. לא נכון – האנשים הרואים שניהלו את בית הספר לא מיהרו לאמץ אותו
5. לא נכון – היום יש ברייל בשפות רבות, גם בעברית

חלק ג׳ – השלימו את המילה החסרה

1. אביו
2. שש
3. עיוורים
4. מותו

חלק ד׳ – התאימו בין העמודות

- 1 – ב (ממציא כתב הנקודות הבולטות)
- 2 – ג (שש נקודות בשני טורים)
- 3 – ה (המקום שבו למד לואי)
- 4 – א (מקום שאפשר למצוא בו ברייל היום)
- 5 – ד (פותחה לקריאת הודעות בחושך)

חלק ה׳ – סדרו את האירועים לפי הסדר הנכון

1. לואי נפצע בעינו בבית המלאכה של אביו
2. לואי איבד את הראייה בשתי עיניו
3. לואי נשלח לבית ספר מיוחד לעיוורים בפריז
4. לואי שמע על שיטת נקודות לקריאה בחושך ושיפר אותה
5. לואי פרסם את שיטתו כשהיה בן עשרים בערך

חלק ו׳ – שאלת הבנה

1. כי קצה האצבע יכול לחוש את כל התא במגע אחד, וכך הקריאה מהירה ויעילה יותר מאשר בשיטות עם הרבה נקודות

כרטיס יציאה – מה לחפש

- כתב של נקודות בולטות לעיוורים ולקויי ראייה
- שש נקודות בשני טורים
- מי שמכיר בעיה מבפנים יכול למצוא לה פתרון טוב

טיפים להפעלה:

- אפשר להקריא את הטקסט בקול ולתת לתלמידים לעקוב עם האצבע כמו בקריאת ברייל
- כדאי להביא דוגמה אמיתית של שלט או כפתור עם כתב ברייל אם יש בנמצא
- בחלק הפתוח אפשר לעודד דיון קצר בכיתה לפני הכתיבה האישית

דף תרגול: כתב שקוראים בקצות האצבעות

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נלמד על לואי ברייל. הוא המציא כתב מיוחד עם נקודות. עיוורים קוראים את הנקודות באצבעות.

📖 מילון קטן:

ברייל	כתב של נקודות בולטות שעיוורים קוראים באצבעות
עיוור	אדם שלא רואה
לקוי ראייה	אדם שהראייה שלו חלשה מאוד
בית מלאכה	מקום שבו מייצרים דברים ביד
תא (ברייל)	הריבוע הקטן עם שש הנקודות
בולט	יוצא מהדף כך שאפשר להרגיש אותו במגע
רשמי	מוכר באופן חוקי וציבורי

1 חלק א׳ – הבנת הנקרא

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למה לואי לא ראה?

א) נולד עיוור ב) נפגע בתאונה בבית הספר בפריז

ג) נפצע בעינו בבית המלאכה של אביו כשהיה בן שלוש ד) חלה כשהיה בן עשרים

2. כמה נקודות יש בכל תא?

א) ארבע ב) שש ג) שמונה ד) עשר

3. איפה לואי למד?

א) באוניברסיטה בלונדון ב) בבית ספר מיוחד לעיוורים בפריז ג) בבית הוריו ד) בבית ספר רגיל

4. למה הספרים הישנים היו בעייתיים?

א) הם היו כתובים בשפה זרה ב) הם היו כבדים, יקרים והקריאה בהם הייתה איטית

ג) לא היה מי שיקרא אותם ד) הם נכתבו בדיו רגיל

5. בן כמה היה לואי כשסיים את ההמצאה?

א) שלוש ב) עשר ג) עשרים ד) שישים

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כתב ברייל נקרא על שם מי שהמציא אותו.	☐	☐
2	לואי ברייל נולד עיוור.	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
3	בתא של כתב ברייל יש שני טורים של שלוש נקודות.	☐	☐
4	אנשי בית הספר אימצו את הכתב החדש מיד בהתלהבות.	☐	☐
5	כתב ברייל קיים היום רק בצרפתית.	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. לואי ברייל נפצע בעינו בבית המלאכה של _____ .

2. בתא של כתב ברייל יש _____ נקודות בלבד.

3. לואי ברייל גדל ולמד בבית ספר מיוחד ל _____ בפריז.

4. כתב ברייל הוכר רשמית בצרפת רק כמה שנים אחרי _____ של לואי.

4 חלק ד׳ – התאימו בין העמודות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. לואי ברייל	___	**א.** מקום שאפשר למצוא בו ברייל היום
2. תא הברייל	___	**ב.** ממציא כתב הנקודות הבולטות
3. בית ספר בפריז	___	**ג.** שש נקודות בשני טורים
4. כפתורי מעליות	___	**ד.** פותחה לקריאת הודעות בחושך
5. שיטת הנקודות המקורית	___	**ה.** המקום שבו למד לואי

5 חלק ה׳ – סדרו את האירועים לפי הסדר הנכון

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	לואי איבד את הראייה בשתי עיניו
☐	לואי פרסם את שיטתו כשהיה בן עשרים בערך
☐	לואי נפצע בעינו בבית המלאכה של אביו
☐	לואי נשלח לבית ספר מיוחד לעיוורים בפריז
☐	לואי שמע על שיטת נקודות לקריאה בחושך ושיפר אותה

6 חלק ו׳ – שאלת הבנה

ענו בקצרה.

1. מדוע חשוב שכתב ברייל מבוסס על תא קטן של שש נקודות בלבד?

כרטיס יציאה

מהו כתב ברייל ולמי הוא מיועד?

כמה נקודות יש בתא של כתב ברייל?

מה אפשר ללמוד מהסיפור של לואי ברייל?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀